

Łupek szarogłazowy – kamienne elewacje na wiele sposobów.

Tak jak większość naturalnych skał, łupek szarogłazowy jest słabo nasiąkliwy i dzięki temu mrozoodporny oraz praktycznie odporny na warunki atmosferyczne. Z tego powodu jest chętnie używany do wykonywania elewacji zewnętrznych i murów ogrodzeniowych. Ze względu na nietuzinkową barwę i fakturę jest również stosowany jako okładzina ścian wewnętrznych oraz kominków. Korzystając z doświadczenia wielu wykonawców, ich kreatywności i często zaskakujących pomysłów na montaż łupka szarogłazowego, postaram się usystematyzować i opisać metody przez nich stosowane.

1. Kamień elewacyjny łupany

To materiał, z którego można wykonać okładzinę muru lub elewacji domu na co najmniej cztery następujące sposoby.

a) Elewacja z kamienia układanego bez wypełnienia fug (fot. 1, fot. 2). Sposób ten (o ile liczymy na dobry efekt) wymaga sporej precyzji przy przyklejaniu i dopasowywaniu poszczególnych elementów. Kamień dopasowywany jest poprzez żmudny jego dobór lub częściowe formowanie brzegów tak aby uzyskać powierzchnię jak najdokładniej pokrytą kamieniem. Niewielkie przestrzenie pomiędzy większymi kamieniami uzupełniane są drobniejszymi. Nie zawsze uda się dokładnie dobrać łupek, tak aby nie było z bliska widać podłoża na którym go naklejono. Dlatego też ściana powinna mieć kolor zbliżony do koloru kamienia.

Zaletą tej metody jest:

- łatwy montaż,
- możliwość wykorzystania nawet niewielkich kawałków kamienia,
- mniejszy kłopot z utrzymaniem w czystości przyklejonego kamienia, ponieważ wykluczamy czynność fugowania, która zwłaszcza dla niewprawionych może nastęrczać sporo problemów.

fot. 1 Leszek Chojnowski

fot. 2 Cezary Kartasiński P.PH.U Cezar

b) Elewacja z kamienia częściowo docinanego i układanego „na zakładkę” (fot. 3)

Ten sposób montażu jest podobny do poprzedniego, z tą różnicą, że część okładziny dopasowywana jest poprzez docięcie lub podszlifowanie brzegów, w taki sposób aby sąsiadujące ze sobą elementy dokładniej dopasować. Dodatkowo wszędzie gdzie jest to możliwe, cieńsze kamienie nasunięte są częściowo na siebie. Uzyskana powierzchnia całkowicie pokryta jest łupkiem, pomiędzy którym nie widać podłoża.

fot. 3 Leszek Chojnowski

c) Elewacja fugowana

Jest to najczęściej wykonywany sposób montażu łupka. Ze względu na precyzję z jaką wykonywane są tego typu powierzchnie, można by tu dokonać sztucznego podziału na elewacje :

- wykonane precyzyjnie (fot.4)

fot.4 Mariusz Wysocki (www.kamien.wysoccy.pl)

fot. 5 Art of Garden (www.artofgardem.pl)

W tym przypadku elementy okładziny są dokładnie dopasowane lub docięte przed przyklejeniem do ściany a wykonana fuga jest równej grubości. Dobór koloru fugi to rzecz gustu i preferencji inwestora . Jest to rzecz, która ma ogromne znaczenie dla wyglądu całej elewacji i nad jej doбором warto się dobrze zastanowić. Oto kilka przykładów pokazujących fugi w różnych kolorach (fot.5, fot.6, fot.7).

fot.6 Leszek Chojnowski

fot.7 Bazalt

- wykonane „swobodne” (fot .8)

Jest to najłatwiejsza metoda na szybkie pokrycie ściany łupkiem. Odległości pomiędzy poszczególnym fragmentami kamieniami są duże i niekoniecznie równe. Pierwszym etapem prac jest przyklejenie kamienia na całej powierzchni (fot. 9) a następnie wypełnienie przestrzeni pomiędzy nim. Jako wypełnienie używa się odpowiedniej cementowej zaprawy do spoinowania płyt kamiennych lub zwykłej zaprawy klejowej. Te pierwsze produkowane są w kilku kolorach, których odpowiedni dobór może uatrakcyjnić wykonaną okładzinę.

fot.8 Leszek Chojnowski

fot.9 Leszek Chojnowski

2. Kamień elewacyjny cięty jednostronnie to materiał, z którego można wykonać trzy rodzaje powierzchni ściany w zależności od sortu użytego kamienia.

a) Kamień jednostronnie cięty na 5cm „równe lico” – to kamień przycięty w taki sposób, aby odległość od powierzchni ciętej, którą przyklejany jest do ściany, a licem kamienia (widocznym po przyklejeniu) wynosiła ok. 5 cm. Dodatkowo ten kamień jest selekcyjonowany tak, aby widoczne po przyklejeniu jego „lico” było naturalnie odłamaną krawędzią i było równoległe do ściany, na którą naklejana jest okładzina. Powierzchnia jaką otrzymujemy po naklejeniu tej okładziny jest w miarę równa, nie widać w niej ciętych krawędzi kamienia i tworzy imitację ściany wykonanej z pełnych kamiennych płyt. Najlepszy efekt uzyskuje się bez stosowania jakiegokolwiek fugi pomiędzy poszczególnymi kamieniami. Z jednej tony można uzyskać nawet do 10 m² powierzchni. Co najważniejsze samo tworzenie takiej wykładziny jest łatwe i może być wykonane nawet przez osoby nie będące profesjonalnymi kamieniarzami. To jest jak dopasowywanie puzzli więc wymaga sporo cierpliwości (fot. 10).

fot. 10 Leszek Chojnowski

b) Kamień jednostronnie cięty na 5 cm – kamień ten podobnie jak opisany powyżej, także posiada szerokość 5 cm, lecz nie ma wyłączone równych licowych powierzchni. Po przyklejeniu daje bardziej zróżnicowaną powierzchnię zawierającą kamienie o nierównych brzegach. Dla niektórych osób może to być jego zaletą, ponieważ uzyskana powierzchnia wygląda bardziej naturalnie i daje większy efekt 3D (fot. 11) Samo wykonanie takiej elewacji jest stosunkowo łatwe i może je wykonać nawet amator. Dla uzyskania lepszego efektu drobne szczeliny pomiędzy większymi kamieniami dobrze jest wypełnić cienkimi kawałkami, które bez problemu uzyskamy poprzez rozłupanie większych.

c) Kamień jednostronnie cięty „zwykły” – kamień o jednej krawędzi ciętej i o bardzo zróżnicowanej szerokości, która waha się od 2 do 10 cm. Uzyskiwana wydajność z tony jest mniejsza niż w poprzednio opisywanych i wynosi maksymalnie 8 m². Po oklejeniu uzyskujemy bardzo zróżnicowaną powierzchnię, która wielu osobom może się podobać. Szczególnie nadaje się do zastosowania na zewnątrz w miejscach gdzie naturalny, nieregularny i bardzo przestrzenny efekt jest pożądany. Ten rodzaj kamienia sprawdza się na podmurówkach, murach ogrodowych, ścianach kaskad po których spływa woda itp. (fot. 12)

fot. 11 Leszek Chojnowski

fot. 12 Leszek Chojnowski

3. Bloczki fasadowe – to materiał raczej dla profesjonalistów, którzy dysponując umiejętnościami, doświadczeniem i dobrym sprzętem do docięcia kamienia, potrafią „wyczarować” z niego piękne gładkie powierzchnie mogące być ozdobą zarówno zewnętrznych ścian, jak i ścian w salonie, łazience czy saunie (fot. 13). Szczególnie polecany dla uzyskania ścian pasujących do stylu Ventage lub ekskluzywnych pomieszczeń lokali, pubów i restauracji. Ponieważ kamień ten posiada bardzo zróżnicowaną wielkość (szerokość 4 do 12 cm, długość od 15 cm i grubość od 3 do 8 cm) wymaga przed montażem odpowiedniego przycięcia na stałą szerokość, a następnie takiego przyklejenia, aby pokazać to, co w nim najpiękniejsze, czyli naturalnych bocznych krawędzi kamienia. Po jak najdokładniejszym uzupełnieniu wszelkich powstałych szczelin uzyskujemy efekt warty wielogodzinnego, mozolnego montażu (fot. 14). Oczywiście jest, że nie stosujemy przy tym żadnych fug. Ze względu na bardzo dużą trudność w jego montażu polecany jest profesjonalistom mającym dużo cierpliwości i zamiłowania swego fachu.

fot. 13 Bartłomiej Zajdel

Podchodząc do bloczka fasadowego bardziej „na luzie”, zwłaszcza przy tworzeniu ścian drewni czy altan, można pozwolić sobie na układanie tego materiału z mniejszym artyzmem i dokładnością, a efekt nadal będzie zadowalający. Różnorodność kolorów naturalnego kamienia współgrająca z kolorem drewna i jesienno wybarwionymi roślinami usatysfakcjonuje nawet najbardziej wymagających estetyków (fot. 15)

fot. 13 Bartłomiej Zajdel

fot. 15 Leszek Chojnowski

4. Kamień elewacyjny cięty czterostronnie – to kamień, z którego i profesjonalny kamieniarz, i przeciętny Kowalski pragnący zostać „bohaterem swojego domu” będzie zadowolony. Kamień ten cięty jest w regularne prostokąty o wysokości 8, 10, 12 cm i długości 20, 30 i 40 cm. Standardowo kamień o wybranej wysokości i różnych losowo długościach układany jest na paletach o wadze 1 tony. Grubość okładziny waha się od 1 do 3 cm. Z jednej tony można uzyskać od 15 do 16 m² powierzchni. Okładzina ta idealnie nadaje się zarówno do nowoczesnego budownictwa, gdzie dobrze wygląda w zestawieniu z płaszczyznami szkła i aluminium (fot. 16) jak również do wykończenia powierzchni murów i ogrodzeń prywatnych posesji (fot. 17).

fot. 16 Leszek Chojnowski

fot. 17 Leszek Chojnowski

Niezwykłą trwałość i ponadczasowość kamienia skłania projektantów i inwestorów do stosowania tego typu okładzin do wykończenia budynków użyteczności publicznej oraz hoteli i pensjonatów. Zwłaszcza tam gdzie zimowe warunki atmosferyczne w destrukcyjny sposób mogą działać na elewacje budynków. (fot. 18 i 19 Karpacz- Karkonoskie Tajemnice). Sam montaż tej okładziny jest stosunkowo prosty i nie nastęrczający wielu problemów. Wystarczy mieć mocne podłoże i dobrej jakości klej do naturalnego kamienia. Najczęściej kamień układany jest bez stosowania fugi (fot. 20), ale z zastosowaniem odpowiednio kolorystycznie dobranej fugi też może się wielu osobom podobać (fot. 21). Najłatwiej układa się go pasami o tej samej wysokości dbając jedynie i dokładne przyklejenie poszczególnych elementów oraz o zachowanie poziomów i pionów .

fot. 18 Leszek Chojnowski

fot. 19 Leszek Chojnowski

Są oczywiście wykonawcy, którzy wychodzą poza proste schematy i układają kamień w sposób nieregularny, wymagający stosowania różnych jego wysokości oraz jego odpowiedniego docinania (fot 21).

fot.20 Leszek Chojnowski

fot.21 Leszek Chojnowski

Ten rodzaj okładziny z powodzeniem można wykorzystać do obłożenia schodów, tarasów, a nawet brzegów basenów. Z uwagi na fakt, że kamień ten nawet mokry praktycznie nie jest śliski, jego stosowanie na powierzchniach po których chodzimy, jest zupełnie bezpieczne (fot. 22, 23)

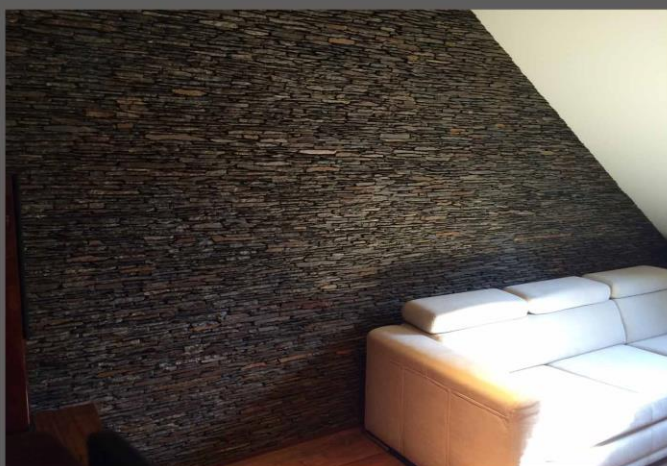
fot.22 Leszek Chojnowski

fot.23 Garden Art (www.gardenart.pl)

5. Drobny lupek

Nawet z drobnego kamienia można „wyczarować” elewację, którą zaciekawi a nawet zachwyci niejedną osobę (fot. 24). Pokrycie ścian drobnym lupkiem można porównać do pracy średniowiecznego skryba, który z benedyktyńskim klasztorze przepisywał ręcznie opaste tomy biblii. Oczywiście zaletą może tu być niski koszt materiału wykorzystanego do wykonania elewacji, ale nakład pracy jaką należy włożyć w wykonanie tego typu dzieła jest ogromny. Setki drobnych ciec kamienia oraz mozolne przyklejanie niewielkich jego elementów jest warte poświęconej pracy i niejeden domowy majsterkowicz mógłby się tego podjąć, aby wykonać obudowę kominka lub niewielką ozdobną ścianę za telewizorem w salonie, jednak w przypadku dużych powierzchni może okazać się konieczne skorzystanie z usług profesjonalnych wykonawców.

fot.24 F.H.U. Bazalt (www.kamienogrodowy.pl)

fot.25 Bartłomiej Zajdel

Z tego typu kamienia można budować całe mury i małą architekturę ogrodową taką jak fontanny, grille czy klomby (fot. 25) ale to już temat na kolejny artykuł ... c.d.n.